

Çağdaş Sanatta Bir Görme/Düşünme Biçimi Olarak Kolajın Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılması ve Deneysel Süreç

The Use Of Collage In Visual Arts Education And The Experimental Process As A Mode Of Vision/Thinking In Contemporary Art

Doç. Dr. Attila DÖL

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü, Niğde/Türkiye
ORCID: 00

Doç. Dr. Mehtap BİNGÖL

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Sanat Bilimleri Bölümü, Ankara/Türkiye
ORCID: 00

Doç. Dr. Naile ÇEVİK

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü, Ankara/Türkiye
ORCID: 00

ÖZET

Görme/görsel algılama sonucunda zihinde oluşan bir planın çizgisel değerlerle kağıt düzlemine aktarılması sürecine tasarım denilebilir. Bu kavram bütünüyle çok kapsamlı bir düşünce biçimini içermektedir. Görsel algılama, belleğin/duygunun/düşüncenin/hayalin değerlendirilmesi, önceki deneyimler doğrultusunda yeni ve özgün olana ulaşabilme kaygısı gibi daha birçok aşama tasarım sürecini tanımlayabilir. Görsel sanatlar eğitimi süreci/sonucu için en önemli hedef özgün ve başarılı tasarımlara ulaşabilmektir. Bu bağlamda tasarıma dair bilinçli süreçlerin her bir aşaması heykel, resim, görsel iletişim tasarımı gibi farklı sanat ve tasarım alanları için oldukça önemli temel prensipler içermektedir.

Çalışmada öncelikle tasarım süreçlerinde kullanımı kolay bir teknik olan kolajın çağdaş sanatta uygulama biçimleri değerlendirilmiş ve ardından temel tasarım eğitiminde kolaj tekniği ile enteriyör uygulamaları proje oluşturma temelli deneysel bir süreçte ele alınmıştır. Araştırmanın amacı, Güzel Sanatlar Fakülteleri öğrencilerinin çağdaş sanatlarda bir görme ve düşünme biçimi olan kolaj aracılığı ile yeni uygulama örnekleri sunmaktır. Araştırmanın yöntemi, betimsel yöntemdir. Çalışmanın bulgu ve sonucunda kolaj tekniği ile enteriyör uygulaması gerçekleştiren öğrencilerin araştırma becerisinin geliştiği, etkili iç mekan tasarımlarına yönelik yaratıcı çözümler geliştirdikleri ve konuya/teknığe yönelik heyecan/ilgi/merak duydukları gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Temel Tasarım, Kolaj, Enteriyör.

ABSTRACT

The process of transferring a plan formed in the mind as a result of seeing/visual perception to the paper plane with linear values can be called design. This concept includes a very comprehensive way of thinking. Many stages such as visual perception, evaluation of memory/emotion/thought/dream, anxiety of reaching the new and original in line with previous experiences can define the design process. The most important goal for the visual arts education process/result is to reach original and successful designs. In this context, each stage of the conscious processes of design contains very important basic principles for different fields of art and design such as sculpture, painting and visual communication design.

In this study, firstly, the application forms of collage, which is an easy-to-use technique in design processes, in contemporary art were evaluated and then, in basic design education, collage technique and interior applications were discussed in an experimental process based on project creation. The aim of study is to present new application examples by the students of the Faculty of Fine Arts through collage, which is a way of seeing and thinking in contemporary arts. The method of the research is the descriptive method. As a findings and conclusion of the study, it was observed that the students who performed interior design with collage technique improved

their research skills, developed creative solutions for effective interior designs and were excited/interested/curious about the subject/technique.

Keywords: Basic Design, Collage, Interior.

1. GİRİŞ

Tasarım kavramı, bireyin görsel algılama yoluyla elde ettiği bilgileri bilinç süzgecinden geçirip, yorumlayarak yeni bir bütüne dönüştürebilme durumunu açıklamaktadır. Bu süreç, planlı ve programlıdır. Düşünsel ve uygulama temelinde gerçekleşen tasarıma yönelik belirlenen hedefler, eleştirel bir bakış açısı kazanmak, başarılı tasarımları okuyabilme becerisi elde etmek, metafor/imge/sembol kullanımını desteklemek, yaratıcı çözümler üretebilmek, bireyin kendisine ya da dış dünyaya yönelik bir farkındalık kazanmasına olanak tanımak olarak çoğaltılabilir. Tasarım sürecinin bir ürünü ya da yansıması olan her bir çıktı, farklı sanat/tasarım alanlarında üzerinde tartışılan ve yeniliklere açık programları içermektedir.

Tasarım kavramı, genel itibarıyla insan zihninin yönettiği bir eylem olması dışında aynı zamanda maddi ve ruhsal dünyanın bir gereksinimi olarak da varlık göstermektedir. Hızla gelişen bilimsel ve teknolojik ürünler ve süreçler doğrultusunda yeni teknik/malzemeler ile yeni makineler tasarlanmıştır. Her yeni malzeme yinelenen ihtiyaçları doğurmakta ve bu gereksinimlerin karşılanması için güncel bilgiye sahip tasarımcılara gereklilik oluşmaktadır (Akdemir, 2017, s. 86). Çeşitli isimlerle varlık gösteren sanat ve tasarım fakültelerinde tasarım kavramı teorik ve uygulamalı süreçleri bünyesinde barındıran ve bu alanların temelini aynı zamanda sonucuna yönelik tüm süreci içeren önemli bir konudur. Bu bağlamda çalışmada öncelikle temel tasarım dersinin hedeflerine yakın bir anlayış ile öğrencilerin özgün tasarım çıktıklarına ulaşabilmeleri ve bu süreçte araştırma, farklı/eleştirel düşünme becerileri kazanmaları amaçlanmıştır. Çalışmada, görsel iletişim tasarımı bölümü temel tasarım dersinde sanat/tasarımın her aşamasında oldukça sık yer alan bir teknik olan kolaj kullanılarak, öğrencilerin özgün iç mekan tasarımlarına ulaşabilmelerine olanak tanınmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırma, betimsel yöntem ile gerçekleştirilmiştir. Alana yönelik ilgili literatür taranarak, elde edilen bilgiler olduğu gibi ortaya konulmuştur. Çalışmada, gerçekleştirilen uygulamalar ayrıca bu alanda yapılan diğer örneklere ek yeni örnekler sunan uygulamalardır.

2.1.Evren-Örneklem

Çalışmanın evreni Güzel Sanatlar, Sanat ve Tasarım ve Mimarlık Fakültelerinin Temel Tasarım dersleridir. Örneklemi ise eski adı ile Gazi Üniversitesi yeni ismiyle Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Görsel İletişim Fakültesi 2016-2017 eğitim-öğretim dönemi Temel Tasarım dersi oluşturmaktadır.

2.2.Veri Toplama Araçları

Alana yönelik ilgili literatür taranarak ilgili veriler toplanmış ve temel tasarım dersinde işlenen konu kapsamında öğrenci çalışmaları örnek olarak değerlendirilmiştir.

2.3.Verilerin Analizi

Alana yönelik ilgili literatürden toplanan bilgiler ışığında konu incelenerek, alanında yetkin öğretim üyeleri tarafından yorumlamalar yapılmıştır.

3. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

3.1.Çağdaş Sanatta Bir Görme/Düşünme Biçimi Olarak; Kolaj

Geçmişten günümüze sanatçılar eserlerinde çeşitli malzeme ve teknikleri kullanmışlardır. Genel olarak kullanımı çok yaygın olan yağlı boya dışında teknolojik ve bilimsel gelişmeler doğrultusunda gelişen toplumsal değişimler doğal olarak sanatta da bir değişim meydana

getirmiştir. Geleneksel sanat anlayışları dışında çalışmalarına gazete, cam, metal, kumaş parçaları gibi farklı malzemeleri ekleyerek kolaj tekniği ile resimlerine farklılık katan sanatçılar, gerçek nesnenin eserdeki hazzını yaşamışlardır. Gerçek nesnelere, kendi özellikleri ile sanatsal çalışmanın bir parçası olarak yeni ilişkiselliklere girmiş ve böylelikle yeni anlamlara dönüşmüşlerdir. Endüstri ürünü olan kullanım nesnelere artık sanat çalışmasındaki bütünün birer parçalarıdır (Kılıç, 2019: 3).

Endüstri devrimi ile birlikte değişen sosyo-ekonomik koşullar doğrultusunda teknoloji de gelişmiş ve böylelikle yeni bir yaşam anlayışı meydana gelmiştir. “Kentler özellikle 20. Yüzyılla birlikte sanayi ve teknolojiye bağlı olarak yeniden biçim alan bir hareket alanına dönüşmeye başlamış ve sosyal olarak toplumsal belleğin doğrudan etki alanı içine girmiştir. Bu sebepten ötürü de bir bakıma günümüzün kent dokümantasyonunun temelleri bu zamandan itibaren değişmeye başlamış ve kent formunu distopik alana iten bir yapıya geçiş yapmıştır” (Kırmızıgül, 2020: 174). Artan nüfusa bağlı olarak kentleşme kavramı, fotoğrafın yaygın kullanımı ile birleşerek oluşan seri üretim mantığı hem yaşamı kolaylaştırmış hem de sanatsal anlayışlarda da farklılıklara sebep olmuştur. Tüm bu gelişmeler, sanat/tasarım alanlarındaki uygulama biçimlerini değiştirmiş ve sanatçılar/tasarımcılar yeni/farklı olanı aramaya koyulmuşlardır. Bu özel süreçte her bir malzeme yeni bir anlama bürünerek, sanatta hayat bulabilmekte ve yeni anlamlara/anlamlandırmalara dönüşebilmektedir. Özellikle 1940 ve sonrasında yaşanan sanatsal üretim pratikleri sanat anlayışlarında önemli değişiklikleri meydana getirmiştir. Hem sanatın malzemesi hem de teknikler/sergileme biçimleri de değişmiştir. Bu süreci sanat öğrencilerinin daha net anlayabilmesi, değişen sanat pratiklerini okuyabilmeleri için uygulama süreçlerinin de bu anlamda güncellenmesi bir gerekliliktir. Bu anlamda hem sanat çalışmalarında oldukça sık kullanılan bir teknik olan kolajı anlamak ve farklı sanat/tasarım eserlerinde doğru okumalar yapabilmek üzere hem de öğrencilerin bu tekniği uygulama becerilerini geliştirmek anlamında kolaj tekniği ile iç mekan denemesi gerçekleştirilmiştir.

Bu açıdan değerlendirildiğinde farklı görsel ve nesnelere yeni bir bütünde bir araya getiren ve çağdaş disiplinlerle uyumlu olan kolaj tekniği, modern sanat ile birlikte anlamlı yeni bir kimlik kazanmıştır (Yavaşca, 2017: 6). Kolaj serüveninin Sentetik kübizm ile başladığı söylenebilir. Öncelikle Picasso, çalışmalarına gazete kağıdı gibi farklı malzemeleri ekleyerek resim düzlemine gerçek nesnelere yerleşmesine olanak tanımıştır. Ardından Braque, yine resim düzlemine farklı malzemeleri ekleyerek bu anlayışı onaylayan üretimlerde bulunmuştur. Dada akımı ile 1. Dünya savaşının anlamsızlığını vurgulamak amacı ile sanatçılar kolaj tekniğini kullanarak, yeni düzenlemeler gerçekleştirmişlerdir. Pop kolajları özellikle Richard Hamilton’ın çalışmaları bu alanda dikkat çekicidir. Günümüzde de kolaj çalışmaları sanatsal uygulamalarda sıklıkla kullanılmaktadır.

Kübizm sanatçıları, sanatlarını gerçekleştirirken akılcı bir yaklaşım ile, içsel yaşantılarından çok madenin yapısına odaklanarak çözümlenmeye çalışmışlardır. Onlar için önemli olan nokta, formları ve maddeleri sağlam bir yapıda analiz edebilmektir. Yapısalcı bir eğilimle yaptıkları çalışmalar güçlü kompozisyon anlayışlarını göstermektedir. Picasso’nun nesnelere üretimlerine dahil etmesi ile birlikte, günümüze kadar beliren sanat anlayışı değiştirmiştir. Sanatçı, atık kumaş ya da gazete parçalarını tuval yüzeyine dahil ederek kolaj ve ardından gelen assemblaj üretimlerini gerçekleştirmiştir (Aydın, 2020: 11).

Farklı disiplinlerde kullanılan kolaj tekniği, özellikle mimari yapılarıdaki vitray, müzik, sinema, edebiyat ya da fotoğraf gibi alanlarda da oldukça sık kullanılmaktadır. Edebiyat alanında kolajı kullanan isimlerden bazıları Tristan Tzara, Apollinaie, Joyce’tur. Birinci dünya savaşının ne kadar akıl dışı olduğunu ortaya koyması açısından önemli bir akım olan Dada sanatçılarından Tristan Tzara kolaj tekniğini kelimeler ile gerçekleştirmiştir. Rastlantısal olarak seçtiği kelimeleri bir araya getirerek şiirler yazmıştır. Benzer şekilde Apollinaie de duymuş

olduğu kelimelerden kendine göre yeni bir bütünsellik yaratmıştır. Arogan'ın ise kolaj olarak, kendi metni içerisine herhangi bir yazıdan aktarım yaparak değerlendirdiği anlaşılmaktadır (Kılıç, 2019: 4).

Görsel 1

Görsel 2

Görsel 1: Pablo Picasso, Gitar, Museum of Modern Art New York, 1913

Görsel 2: Pablo Picasso, Bottle of Vieux Marc, Glass, Guitar and Newspaper, 1913 Collage and pen and ink on blue paper, 46.7 x 62.5 cm.

Antmen'e göre "Kolajın 20. yüzyılın en önemli sanat tekniklerinden biri haline gelmesi, gazete, afiş, kartpostal gibi kitle kültürüne özgü basılı malzemenin bu çağda yaygınlık kazanmasıyla ilgilidir. Picasso ve Braque da erken dönem çalışmalarında yaşadıkları zamanların siyasi ve kültürel gelişmelerine ilişkin ipuçları veren gazete küpürleri ve reklam imgeleri kullanmışlar, ilgilerinin salt biçimsel kaygılarla olmadığını ipuçlarını vermişlerdir" (Antmen, 2008: 48).

Kübizm akımı dönemin resim anlayışına yeni bir yön verdiği gibi aynı zamanda grafik alanına da oldukça etkili bir bakış açısı sunmuştur. Özellikle grafik tasarımcıların çalışmalarında Picasso ve Braque'nin eserleri etkilidir. Kübizmin temel ilkesi olan nesnelere parçalanıp yeniden bir araya getirilme anlayışı ve birbirinden ilgisiz sözcük parçalarının üst üste eklenmesi ile ortaya çıkan kübist harf/görüntü kolajları, grafik tasarımcılara anlatım gücü kuvvetli ve özgün üretimler oluşturabilecek bir ifade biçimi olarak kolaylık sağlamıştır (Yavaşca, 2017: 10).

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 3: Richard Hamilton, Bugünün Evlerini Bu Denli Farklı Bu Denli Cazip Kılan Nedir?, 26x25 cm. 1956. Görsel 4: Richard Hamilton Interior 1964, published 1965, 9 5/16 x 25 1/8" (49.1 x 63.8 cm); sheet: 22 1/16 x 27 7/16" (56 x 69.7 cm).

Kolaj tekniği kübizm ile birlikte sanat dünyasına girmiş ve tüm alanlara yönelik yeni bir söylem meydana getirmiştir. Rastlantısallık ve doğaçlamanın oldukça önem taşıdığı kolaj tekniği bu ifade biçimi ile Dada akımı sanatçıları için de anlatım biçimi olarak en uygun tekniklerden biri olmuştur. Dadistler, kolaj tekniği estetik unsurları göz önünde bulundurmadan

uygulamışlardır. Fransız sanatçı Hans Arp'ın “Rastlantısallık Yasalarına Göre Düzenlenmiş Dikdörtgenler” isimli çalışması, özellikle tesadüfi unsurların belirginleştiği ve yaratıcı ifadelerin yer aldığı bir eser olarak dikkat çekmektedir. Jean Arp'ın eserinde kesilmiş renkli kağıtları yukarıdan yere rastlantısal bir şekilde atarak oluşturduğu bilinmektedir. Henri Matisse 1938-1953 yılları arasında guaj boya ile boyadığı parlak ya da zıt renklerden oluşan kağıtları zemin üzerinde kesip yapıştırarak özgün kompozisyonlara ulaşmış bir sanatçıdır (Türk Kaya ve Yavuz, 2020: 95). Sanatçı, duygularını renklerle ifade ederek konunun etkisini artırır. Ayrıca renklerin duygu ve düşünceleri aktarmasının yanı sıra izleyicinin de algısı üzerine pozitif veya negatif etkileri olmaktadır (Silav, 2014: 31).

Görsel 5

Görsel 6

Görsel 5: Jean Arp, Rastgelelik Kuralına Göre Düzenlenmiş Dikdörtgenler, Kolaj, 1917.

Görsel 6: Henri Matisse, Paper cut-out series, Kolaj, Vegetables, 1952, 175x81cm gouache on paper, cut and pasted

Sanatçılar, değişken imgeleri kurgulayarak çağın teknolojisini takip eden bir yaklaşımla çalışmalar üretirlerken, üretim sürecinde sınırsız biçimde imge oluşumu devam etmektedir. Bu yeniden üretilen imge oluşumu kolaj, asamblaj gibi tekniklerin de ötesine geçerek, anlamsallık bağlamında yeni anlayışlara ulaşmıştır. Özellikle nesneye dair anlamlar değişmiş ve kübizmin başlatıp zamanla Dada akımının zirveye taşıdığı kolaj tekniğini Pop art sanatçıları da fazlasıyla kullanmışlardır (Kayahan, 2019: 624).

Pop-Art, popüler kültürde oldukça sık rastlanan nesnelere dayanarak bilindik imgeler kullanılmaktadır. Bu akımda öne çıkan medyanın egemenliği, magazin dergileridir. Tüketim kültürü ile insanlar ihtiyaçları dışında bir alışveriş yaşantısı içinde bulunmaktadır. Bu anlamda sanatta popüler kültürünün yansımaları, hem tüketim kültürüne yönelik bir eleştiri olarak hem de tüketim kültürü eksenindeki hazır nesnenin sanatın içerisinde yer alması sonucu doğurmuştur. Sanatçılar böylelikle tüketim ekonomisine dayalı reklam imgelerini kullanmışlardır (Bülbül, 2014: 116).

Richard Hamilton, otomobiller, kadın ve tüketim nesnelere kolaj ve fotomontaj çalışmalarında konu etmiştir. Özellikle bu anlamda en dikkat çekici eserlerinden biri İşte Yarın adlı serginin afişi için tasarladığı Bugünün Evlerini Bu Denli Farklı, Bu Denli Cazip Kılan Nedir? isimli kolajıdır. Sanatçının, bir iç mekan çalışması niteliğindeki bu kolajında televizyon, elektrikli süpürge, kasetçalar, film afişi gibi gündelik hayata yönelik nesnelere ve sinema/çizgi roman gibi konuları dergilerden keserek kullanmıştır. Bu kolajda sunulan materyalist bir dünyanın aktarımıdır. İçerik olarak vurgu yaptığı konu ise, kaslı bir erkek ve metalaşan çıplak

kadın bedeni görüntüsü ile cinsellik temasıdır. Kolaj ve asamblaj tekniklerini ısrarla kullanımı ile dikkat çeken Hamilton, İngiliz pop sanatçıları oldukça etkisi altına alan bir sanatçıdır (Güneş, 2013: 55-56; Yavaşca, 2017: 77)

Modern öncesi dönem için değerlendirildiğinde kolaj, kompozisyonu tamamlamak için kullanılan bir teknik iken modern sonrası dönemde kolaj, artan imaj kullanımı ile anlam bağlamında sanatın tek başına konusu olmuştur. Kolaj, bir anlamda yaşanan dönemi ortaya koyabilecek bir bakış açısı sunar. Çok kültürlü bir yapının anlatımı olarak görülebilir. Güncel sanatta kolajın ifadesi kültürel hiyerarşi ile doğrudan ilgilidir. Sanatta temsil anlayışından doğrudan gerçek nesne kullanımına götüren süreçte kolaj yeni sanat anlayışını gözler önüne sermektedir (Aydın, 2020: 11-12). Türk resminde kolajın tarihine bakıldığında ise batıda 1910'lu yıllarda beliren tekniğin 1950'li yıllarda Türkiye'de varlık gösterdiği anlaşılmaktadır. Ülkemizde kolaj tekniğini kullanan sanatçılar soyut sanatın da ilk temsilcileri olarak sanat tarihinde yerini almaktadır. Sabri Berkel, Zeki Faik İzer ve Lütfü Günay soyut kolajlarıyla Türk sanatında kolaj tekniğinin ilk örneklerini veren sanatçılardır. 1960'lı yıllarda Burhan Doğançay, Altan Gürman, Özdemir Altan ise gündelik malzemelere sanat çalışmalarında kolaj tekniği ile yer veren önemli sanatçılardır. Çağdaş Türk sanatında çalışmalarında kolaj tekniğine yer veren Gülsüm Karamustafa, İrfan Önürmen, Bedri Baykam, Erol Akyavaş, Ergin İnan, İnci Eviner, Bubi ise yine bu alandaki öncü sanatçılardır (Kılınç, 2019: 94).

4. BULGU ve TARTIŞMALAR

4.1. Temel Tasarımda Kolaj ve İç Mekan

20. yüzyılda sanat alanında yaşanan değişimler doğrultusunda görsel sanatlar eğitiminde de güncel yaklaşımlar meydana gelmiştir. Sanat öğrencilerin günümüz sanatını doğru okuyup, değerlendirebilmeleri ve özgün üretimlerde bulunabilmeleri dönemin/çağın sanat anlayışını bilmeleri ile ilgilidir. Bu süreçte değişen eğitim-öğretim programları öğrenci merkezli gelişmekte ve öğrencinin öncelikle araştırma yapabilmelerine odaklanmaktadır. Özellikle öğrenci interaktif bir yapıda zaman ve mekandan bağımsız olarak öğrenme pratiği kazanmaktadır. Dinamik bir yapıda gerçekleşen bu süreçte çağın gelişen teknolojisini yakalayan öğrenci yeni projeler üretebilir, düşüncelerine yönelik en iyi teknik ve malzemeyi seçerek özgün ifade biçimleri geliştirebilir.

Bu yönden değerlendirildiğinde temel tasarım dersi sürecinin de bu bakış açısı ile yapılandırılması kaçınılmazdır. Temel tasarım dersi, resim, görsel iletişim tasarımı, heykel gibi sanat ve tasarım alanlarında eğitim gören öğrenciler için temel tasarım ilke ve öğelerinin öğretildiği teorik ve uygulamaları süreçleri içeren bir derstir. Bu süreç, görme eğitimi ile başlamakta ve görülenin bütünüyle kavranıp iki boyutlu düzlem üzerinde temsiline yansıtılması ile devam etmektedir. Bireyin zihnindeki imgeler, ders sürecinde öğrendiği tasarım öğe ve ilkeleri doğrultusunda iki ya da üç boyutlu olarak görselleştirilir. Ders, aynı zamanda öğrencilere sabretmeyi öğretirken, titizlik, sürekli denemeler gerçekleştirmek gibi önemli kazanımlar sağlamaktadır (Bingöl, 2016: 620-621). Çalışmada sanat pratiklerinde oldukça sık rastlanılan kolaj tekniğine odaklanılmakla birlikte, bu tekniğin kullanılarak iç mekan çözümlenmesi yapılmaması amaçlanmıştır.

Kolaj çalışmalarında zaman katmanlarının olduğu görülmektedir. İlk zaman katmanı, eserin üretildiği zaman, ikinci katman esere eklenen materyalin üretildiği/işaret ettiği zaman katmanıdır (Yılmaz, 2015: 187). Öğrenciler, iç mekan kolaj çalışmaları öncesinde kolaj tekniği ile üç ya da dört deneme gerçekleştirmişlerdir. Bu çalışmalar, bir nesnenin parçalanıp yeniden başka bir düzenleme ile bir araya getirildiği bir kompozisyon denemesi olduğu gibi, bir başka

kolaj çalışması olarak ise kullanılmış farklı dergilerden görüntüler elde edip yeni bir bütünsellik denemesi ile gerçekleştirilmiştir.

“İnsanın en temel gereksinimlerinden biri, anlama, kavrama, anlamlandırma bağlamında yaşamındaki her şeyi tanımlamaktır” (Ulusoy, 2005, s. 173). Yaşamdaki tanımlama süreci özellikle temel tasarım dersinde önemli bir kavram olmak ile birlikte bu anlamda öncelikle her bir obje tanımlanmaya çalışılırken, ardından içsel yaşantı anlaşılıp, zihindeki imgelerin görsele dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. Akademik bir üslup ile anlatılmaya çalışılan yapılar, düşünceler, biçimler görsel sanatlar eğitiminde ve özel olarak temel tasarım dersinde öğrencilerin bilgi ve becerilerini etkili bir biçimde görselleştirebilmeleri ile sonuçlanmaktadır. Bireyin kendisini tanımlayıp, dış dünyada olup bitenlere bir anlam yükleyebilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda görsel sanatlar eğitimi, bu tanıma ve tanımlama sürecinin belki de en temel yapıtaşı niteliğindedir. “Sanat Eğitimi ise, bireyin ruhsal ve bedensel gelişimine, yetenek ve yaratıcılık gücünün olgunlaştırılmasına, bireyin kendisini ifade etmesinde ve dış dünya ile iletişim sağlayabilmesinde ihtiyaç olan disiplin alanıdır” (Abdullah, 2015: 4).

Temel tasarım eğitimi, öğrencilerin hayal güçlerini ve bilgilerini birleştirerek onların yaratıcı düşünme süreçlerini desteklemektedir. Sanat ve tasarım alanlarının hemen hemen hepsinde temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı bu derste görsel dili öğrenen öğrenciler, disiplinlerarası bir anlayış ile çıkarımlar yapabilirler. Bu noktada 20. yüzyılda ön plana çıkan disiplinlerarası çalışmaların sık kullanımının, temel tasarım eğitiminde de farklı arayışları gündeme getirdiği söylenebilir. Sanatın/tasarımın dilini öğrenen öğrenci zihnindeki kurguları görsel olarak ortaya çıkarabilir (Süzen, 2017: 413).

Görsel sanatlar eğitiminde yeni bir bakış açısının/yeni bir soluşun geldiği başlangıç noktası olarak Bauhaus Tasarım okulu gösterilebilir. 1919 yılında Almanya'nın Weimar şehrinde kurulan Bauhaus sanat ve tasarım okulu, dönemin en başarılı mimar/sanatçıların bünyesinde öğretim elemanı olarak çalıştığı çok özel bir kurumdur. Walter Gropius tarafından kurulan okulda görsel sanatlar eğitiminin temel bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla oldukça kapsamlı dersler gerçekleştirilmiş ve özgün deneysel projeler yapılmıştır. Zanaat ve sanatı birleştiren bir yapıda geliştirilen programlarda sanatsal ve işlevsel ürünler elde edilmesine yönelik bir anlayış geliştirilmiştir. Kurumdaki yapı özel olarak mimari de fakat bunun dışında sanat ve endüstriyel tasarım alanlarında da oldukça etkili olmuştur. Temel tasarım dersi fikri, Bauhaus sanat ve tasarım okulunda oluşmuştur. Buradaki yapı ağırlıklı olarak öğrenci merkezlidir ve öğrencilerin öğretim elemanlarını taklit etmelerinin yerine kendine özgü olanı keşfetmeleri amaçlanmıştır. Kurumun en etkili hocalarından Wassily Kandinsky, Paul Klee, Johannes Itten, Josef Albers, Moholy-Nagy gibi sanatçılar kendi atölyelerinde hem sanata hem de sanat eğitimine önemli katkılarda bulunmuşlardır. Temel tasarım eğitimine yönelik en temel bilgileri yapılandıran bu isimler, alana yönelik öge ve ilke getirmeleri ile çığır açmışlardır.

Bauhaus'ta görev yapan öğretim elemanlarından sanatçı Wassily Kandinsky, 1921'den 1933 yılında Naziler tarafından kapanana dek Bauhaus'ta eğitim vermiştir. Sanatçının eğitim anlayışına göre farklı sanat dallarının her birinin aynı temel kriterlere göre yapılandırılması gerekliliğidir. Resim, müzik, tiyatro, dans ve yazı kendi alanlarına dair farklı çıktılar oluştursalarda temelde ortak prensiplere sahip olmalıdırlar (Ünlü, 2007: 18-19). Ülkemizde Temel tasarım eğitiminin ilk olarak 1956 yılında Ortadoğu Teknik Üniversitesinde basic design adı altında başlatıldığı görülmektedir. 1963 yılında İ.T.Ü. Teknik Okulunda Temel Kur adı altında temel tasarım eğitimi gerçekleştirirken, Temel Tasarım dersinin ilk uygulayıcılarından olan Johannes Itten, bu dersin öğrencilerin yaratıcı fikirlerini geliştirmeleri sağlama, kariyer seçimlerini kolaylaştırma, gelecekte yönlenecekleri alanlara dair temel prensipleri kazanma gibi işlevleri olduğundan bahsetmektedir (Seylan, 2005: 14 ve 22).

Günümüzde temel tasarım atölye/stüdyolarında tasarım öge ve ilkeleri disiplinlerarası bir yaklaşım ile verilmektedir. Bu anlamda farklı disiplinlere özgü bilgi ve deneyimler bir arada çözümlenerek ele alınmakta ve ders programı bu yapı ekseninde biçimlenmektedir. Tunalı'ya göre çağdaş tasarım, temelini doğanın kendi öz yapısında bulunan temel geometriden almaktadır (Aydın, 2004, 15). Temel tasarım gerçekleştirilen kolaj uygulamaları öğrencileri hem bireysel hem grup çalışmaları anlamında motive edici özelliği ile de teorik ve uygulamalı olarak katkı sağlamaktadır. Farklı tekniklerle birleştirilerek kullanılabilen kolaj uygulamalarında sınırsız malzeme olanakları ile öğrenciler belirli kalıplardan çıkarak özgürce çalışmaktadırlar. Temel tasarım dersi programında yer alan kolaj tekniği, çağdaş sanatta yer alan ve çalışmalara yeni anlamlar yüklenerek kullanılabilen önemli bir tekniktir. Teknolojinin gelişimi ile beliren yenilikler sanatçıların farklı ve yeni yöntemlere yönelmelerini gerekli kılmıştır. Sanatçıların uygulama süreçlerindeki bu değişim, yeni yöntem ve teknik arayışlarında belirmektedir. Öğrenciler yaratıcı süreçleri desteklen temel tasarım dersinde kolaj tekniği ile yeni denemeler gerçekleştirme olanağı bulmaktadırlar (Süzen, 2017: 416-417).

“Resim sanatında iç mekân resmi ya da enteriyör, ev yaşamını ve günlük yaşamdan sahneleri betimleyen resim olarak tanımlanmaktadır (Sözen ve Tanyeli, 2012: 110). “Genel olarak iç mekân; zemin, duvar ve tavandan oluşmaktadır. Bu haliyle iç mekân aktarımı bu üç temel yapı bileşeni üzerinden olmaktadır. Donatılar, iç mekâna ait/sabit olduğu yapı bileşeniyle birlikte çalışmaktadır” (Arat, 2011: 14-15). İç mekan, insanların yaşam alanlarının kapalı kısımlarını oluşturan bölümlerdir. Açık hava dışında duvar, ahşap, metal, cam ya da farklı malzemeler ile yüzeyleri kapatılan belirlenmiş/sınırlı alanlara iç mekan denilebilir. Binaların/evlerin/ofislerin ve benzeri çeşitli alanların iç kısımlarının düzenlenmesi çalışmasına da iç mekan tasarımı diyebiliriz. Üniversitelerin Tasarım Bölümlerinde İç Mekan Tasarımı programları yer almakla birlikte, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültelerinde İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı gibi bölümlerde bulunmaktadır. Ayrıca İç Mekan Tasarımı ön lisans programları da yer almaktadır. Bu bölümlerde ya da programlarda öğrencilere aktarılmaya çalışılan en önemli özellik estetik bilgi birikimine sahip, teknik çizimi kuvvetli, yaratıcı çözümler üretebilen bireyler olmalarına olanak tanımaktır. İç mekan tasarımlarında sınırlandırılmış kapalı alan/mekânlara uygun sanatsal bir bakış açısı ile teknolojiden yararlanarak çözümlenmeler sunulmaktadır.

“En basit şekliyle mimarlık disiplini, estetik, fonksiyonellik ve temel kullanıcı olarak insan ile uyumlu mekânlar oluşturma gayesi içinde hareket etmektedir. Geçmişte ünlü mimarların fonksiyonellik ve estetiğin yanında ergonomik açıdan antropometri kriterlerine uygun olarak insan vücudunun oranlarını tespit ederek dizayn ettikleri binalar ile onun donatıları bunun bir göstergesi olarak söylenilmektedir. Modern mimarlığın isim babaları olan tasarımcıların geçmişte tasarladıkları bina/bina guruplarında yalnızca binayı değil binayı kullanacak insanın kullandığı donatıyı da tasarlamış olması ya da tasarladığı binalarda belirli ölçüsel dizini kullanıyor olması antropometri çalışmalarının mimarlıkta dikkate alındığının bir göstergesidir” (Arat, 2011: 66).

Mekânın tanımlanmasında sınırlayıcı duvarlar bulunmaktadır. Duvarlar, hem dış mekânı tanımlarken hem de iç mekânda bölümler oluşturup iç mekânı ayırabilmektedir. Dış cephenin yüzeyinde daha ağır ve kalın duvarlar yer alırken, iç mekân duvarları için daha ince/hafif ya da saydam duvarlar tercih edilebilir. Duvar yüzeyleri hem dış mekânı belirleyen hem de iç mekândaki bölünmüş alanları oluşturan bir görev üstlenmektedir. Duvarlardaki kapı ve pencereler ise mekânlar arasındaki geçişleri sağlarken, aynı zamanda ışık/ses geçirgenliğini de sağlamaktadır (Alici, 2019: 28-29).

İç mekân tasarımlarında kullanıcıların hem duygusal hem de fiziksel özelliklerine göre koşullar belirlenmelidir. İç mekân, içerisinde yaşayan için bir kimlik oluştururken aynı zamanda duygusal bağlar/bağlantılar oluşturmaktadır. İç mekânlarda, bireylerin ihtiyaç

duydıkları yaşama koşullarının işlevlerini yerine getirebilecek alanlar bulunmalıdır. Fiziksel ihtiyaçlarını karşılayacak olan bireyler, estetik/duygusal ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri alanlara da gereksinim duymaktadırlar. Günümüzde bu sebeple alışveriş merkezleri, restoranlar, cafeler, kütüphaneler gibi toplu yaşam alanları bu bakış açısı ile planlanmakta ve insanların orada istekle bulunmalarına sebep olacak bir hissiyat için tasarımlar gerçekleştirilmektedirler. İç mekan tasarımcıları yaşam alanlarını sadece boşlukları doldurmak için değil bireyleri mutlu etmek için de tasarlamaktadırlar. *“Mekan kavramı tanımı, geniş anlamlar içerdiği için net ve keskin bir tanımı yapılamamaktadır. Tanımı netleştirebilmek adına mekanı fiziksel özelliklerine göre iç mekan ve dış mekan olarak alt başlıklara ayrılmıştır. Yapılan ilk tanımlamalarda; iç mekan kavramı bir hacmin dört yan tarafı, tabanı ve tavanı sınırlanmış alana, dış mekan kavramı ise iç mekan dışında kalan her mekan tanımına denk gelmekteydi”* (Durbin, 2020: 13).

4.2.Deneysel Süreç (Öğrenci Uygulamaları); Kolaj ile Enteriyör Uygulaması

Kolaj ile enteriyör uygulaması, eski ismi ile Gazi Üniversitesi, yeni adıyla Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü 1. Sınıf Temel Tasarım dersi kapsamında öğrenciler ile kolaj tekniği öğretimi bünyesinde gerçekleştirilmiştir. Görsel İletişim Tasarımı bölümü öğrencilerinin özellikle “enteriyör” kavramına bakış açılarını sorgulayarak tasarım öge ve ilkelerine uygun biçimde üretimlerde bulunmaları istenmiştir. Çalışma, 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde eğitim gören öğrencilerle iki boyutlu yüzeylerde tasarımlar şeklinde tamamlanmıştır. Ders materyali olarak öğrencilerin uygulama çalışmaları örnek gösterilebilir. Öğrenciler ders süreci içerisinde ve ödev olarak konuya yönelik yönlendirilmiş, konu ayrıntılarıyla tanımlanmış ve öğrencilerin uygulamaları bu kapsamda üretilmiştir. Enteriyör kapsamında Mimarlık Fakülteleri Temel Tasarım derslerinde de konuya yönelik kolaj uygulamaları kullanılmaktadır. Özellikle temel tasarım alanında yetkin öğretim üyelerinden Doç. Dr. Dilek Akbulut, derslerinde öğrencilerini bu konuda yönlendirmekte ve çeşitli uygulamalar yaptırmaktadır. Bu anlamda bu çalışma, iç mekan ve kolaj birlikteliğine yönelik örneklerle eklenebilecek başarılı örneklerden oluşmaktadır. Ders sürecinde gerçekleştirilen uygulamalar öğrencilerin, mekan algılarını geliştiren kolaj örnekleridir.

Görsel İletişim Tasarımı Bölümü 1. Sınıf öğrencileri, temel tasarım dersinde nokta, çizgi, değer, renk, zıtlık, birlik-bütünlük, koram, oran-orantı, hareket, yön gibi tasarım öge ve ilkelerine yönelik uygulamalı çalışmalar üretmektedirler. Bu süreçte hedeflenen, öğrencilerin yaratıcı fikirlerini desteklemek, onların farklı malzemeleri korkmadan denemelerine olanak tanımak ve yeni/özgün projeler ortaya koyabilmeleri için gerekli olan teorik bilgi ve beceriyi kazandırmaktır. Bu anlamda ders sürecinde programda yer alan tekniklerden biri olan kolaj çalışması, farklı kompozisyonlarla uygulanmış, çağdaş sanatta kolaj tekniğini kullanan sanatçılardan okumalar gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda tasarım öğrencilerinin yaşadıkları bir iç mekana yönelik bakışları sorgulanarak, sınırlandırılmış yaşam alanlarına yönelik yeni çözümler üretebilmeleri istenmiştir. Bu kapsamda öncelikle öğrenciler, iç mekan nedir? sorusuna yönelik bir araştırma gerçekleştirirken, bir sonraki hafta için yaptıkları araştırmalar üzerinden tasarım eskizleri getirmeleri istenmiştir. *“Düşünceleri ortaya çıkarmak, görsel düşünmek ve sorunları çözebilmek için çalışmaların temelini oluşturan eskiz çizimleri, görsel belleğin gelişmesini destekleyerek çevre ile iletişimi güçlendiren ve görmeyi öğreten ön çalışmalardır”* (Silav, 2016: 144). Eskizler üzerinden iç mekanı yorumlayan öğrenciler, kolaj tekniği ile hayallerindeki iç mekana yönelik imgeyi iki boyutlu bir düzlem üzerinde somutlaştırmışlardır.

Bir sanat terimi olarak enteriyör, iç mekan çizimleri/resimleridir. Herhangi bir evin için, bir koridor ya da gündelik yaşamdaki farklı iç mekanların resimleri olabilmektedir. *“1. Resim*

sanatında ev içinin resmedilmesi, 2. Ev içinde gündelik yaşamdan sahneleri betimleyen resimler.” (Terimler Sözlüğü) anlamını taşımaktadır. Öğrenciler, çalışmalarında istedikleri bir iç mekan belirleyip, tasarımı kullanılmış dergi sayfalarını keserek ya da parçalayarak tamamlamışlardır. Kesdikleri/parçaladıkları bu renkler/biçimler yeni bir bütünde birleşerek her bir öğrenciye özel yeni bir iç mekana dönüşmüştür. Bu çalışmada dikkat etmeleri gereken kriterler, perspektif kuralları, parça-bütün ilişkisi, bütünlük, renk/yön/doku zıtlıkları gibi tasarım öge ve ilkeleridir. Bu kriterler doğrultusunda çalışan öğrenciler, keyifle, araştırma yaparak, sabırla çalışmışlardır.

Öğrenci Çalışması: Edanur Bağrıyanık Öğrenci Çalışması: Başak Özel

Öğrenci Çalışması: Ceren Ocak Öğrenci Çalışması: Dilara Gül

Öğrenci Çalışması: Ecenur Şafak Öğrenci Çalışması: Göknil Kenar

Öğrenci Çalışması: İsmet Burak Oral Öğrenci Çalışması: Kağan Yıldırım

Öğrenci Çalışması: Rabia Aktaş Öğrenci Çalışması: Berfin Yıldız

Öğrenci Çalışması: Rüveyda Zenciroğlu Öğrenci Çalışması: Safiye Sueda Mutlu

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

1940'lı yıllardan sonra sanatta gelişen teknolojik olanaklar ve sosyo-ekonomik göstergeler doğrultusunda değişimler meydana gelmiştir. Bu değişim, oldukça kapsamlı ve değişkendir. Özellikle sentetik kübizm ile birlikte sanat dünyasına giren resim dışı malzeme kullanımı çağdaş sanatta katlanarak gelişmiş ve çeşitlenmiştir. Kolaj tekniği ile iki boyutlu kağıt düzlemine gerçek gündelik malzemeler eklenmiş, ardından hazır nesnelerin birleştirilerek oluşturulan asambrajlar, sonrasında dijital kolajlar ve kavramsal üretimler çağdaş sanatın yönünü günden güne değiştirmekte ve güncellemektedir. Günümüzde sanatçılar, fikirlerini ifade edebilecekleri geniş alanlarda, her türlü teknik ve malzemeyi kullanarak özgün anlatım biçimlerine ulaşmışlar/ulaşmaktadırlar.

Çağdaş sanat pratiklerinde çeşitlenen ve sürekli değişen/dönüşen üretimler, görsel sanatlar eğitiminde de bu bakış açısına yönelmeyi gerekli kılmıştır. 1919 yılında kurulan Bauhaus Sanat ve Tasarım Okulu ise bu değişken yapıyı destekleyen bir yaklaşım içerisinde bir kurum olarak varlık gösterirken günümüz eğitim anlayışını temellendirmiştir. Bauhaus'ta öğrencilerin yaratıcı fikirlerini sergileyebilecekleri etkinlikler vurgulanmış ve bu doğrultuda dönemin ünlü sanatçıları kendilerine özgü yeni/farklı programlar oluşturmuşlardır. Bugün ki temel tasarım eğitiminin temelleri de o dönemde atılmıştır. Günümüzde sanat ve tasarım eğitimi veren kurumlarda, öğrencilerin alanlarına yönelik temel bilgi ve becerileri kazanmaları kapsamında temel tasarım/temel sanat eğitimi dersi verilmektedir. Çalışma, görsel iletişim tasarımı bölümü 1. Sınıf öğrencilerinin temel tasarım dersinde kolaj tekniği konusu kapsamında bir iç mekan tasarımlarına yönelik deneysel bir süreci incelemektedir.

İç mekan çalışmalarında mekana yönelik çözümlerlerde mobilyalar ya da aksesuarlar düşünülmeli ve burada kullanılması belirlenecek tekstil ürünleri de renkleri ile birlikte planlanmalıdır. Renklerin birbirleri ile ilişkileri değerlendirilmeli ve her bir renk mekandaki tüm öğelerin birbirleri ile ilişkisi bağlamında değerlendirilmelidir. Mekan, insanların eylemlerini gerçekleştirip, çevrelerinden izole edebilecek özgür boşluk alanlardır. Mimarlık, iç mimarlık, peyzaj mimarlığı gibi mesleklerin içeriğini mekan oluşturmaktadır. Duvarlar ya da tavan ile kapatılan mekan iç mekana dönüşmektedir. Ayrıca ışık ya da renk gibi farklı öğeler ile mekanlar oluşturulabilmektedir (Alici, 2019, s. 187, 203). Bu bağlamda bireylerin, yaşamlarını geçirdikleri bir alan olan iç mekan, hem işlevsel yönüyle fiziksel ihtiyaçları karşılarken hem de duygusal anlamda insanlara güven ya da huzur verebilmektedir. Çalışmada, öğrenciler bireylere özgü iç mekanları tasarlarlarken, oldukça dinamik etkiler oluşturabilen bir teknik olan kolaj uygulamaları ile çağdaş bir temel tasarım uygulaması gerçekleştirmişlerdir. Farklı alanlarda

yapılan Temel tasarım uygulamaları, disiplinlerarası bir yaklaşım ile bir diğer alanlarda gerçekleştirilmelidir. Böylelikle öğrenciler kendi alanları ile sınırlı kalmayan ve geniş bir bakış açısı ile değerlendirebilecekleri yeni uygulama örnekleri/denemeleri gerçekleştirebilirler.

KAYNAKÇA

- Abdullah, E. (2015). Ortaokul 5. Sınıf Öğrencilerine Çevre Bilinci ve Hayvan Sevgisi Kazandırılmasında Kolaj Tekniğinin Kullanılmasının Etkileri. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Akdemir, N. (Mart 2017). “Tasarım Kavramının Geniş Çerçevesi: Tasarım Odaklı Yaklaşımlar Üzerine Bir İnceleme”. Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi. 7(1). ISSN: 1309-9302 <http://dergipark.gov.tr/odusobiad>, 7(1). 85-92.
- Alici, N. (2019). İç Mekanda Renk ve Renklerin İnsan Psikolojisine Etkileri, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Antmen, A. (2008). Sanatçılardan Yazılar ve Açıklamalarla 20.Yüzyıl Batı Sanatında Akımla. Sel Yayıncılık, İstanbul.
- Arat, Y. (2011). Geleneksel Türk Evi İç Mekân Donatılarının Antropometrik Verilere Dayalı Analizi; Konya Evleri, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Konya.
- Aydın, E. D. (2004). Temel Tasarıma Çağdaş Yaklaşımlar. 1. Basım, Mor Ajans Reklam ve Tanıtım, İstanbul.
- Aydın, N. (2020). Güncel Sanatta Atık Nesne ve Kavramsal Çözümlenmeler. Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu.
- Bingöl Pazarlıoğlu, M. (2016). “Temel Tasarımda Hiperbolik ve Eliptik Geometri Kullanımı”. (08-10 Nisan). ed, Duygu Ulusoy Yılmaz. 1: 619-641. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, III. Uluslararası Güzel Sanatlar Bilimsel Araştırma Günleri Sempozyumu Bildiri Kitabı.
- Bülbül, M. (2014). Sanat Akımlarında Portrenin Yeri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Durbin, K. (2020). İç Mekan Algısı Bağlamında Yarı Kamusal -Özel Açık-Dış Oda Kavramı: Bomonti (Ada) Üzerinde İrdelenmesi, Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Güneş, N. (2013). Resim Sanatında Kolaj, Asamblaj ve Türk Resmine Yansımaları, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Kayahan, Zeliha. (2019). “Resimsel Bir Unsur Olarak Kadın İmgesi ve Çok Katmanlı Kurgusal Dil Bağlamında Bireysel Söylemler”. Atlas International Refereed Journal On Social Sciences Open Access Refereed E-Journal & Refereed & Indexed ISSN:2619-936X, Vol:5, Issue:21. 617-632.
- Kılınç, Kardelen. (2019). 2000’li Yıllarda Türkiye’de Kolaj: Sanatçılar Ve Uygulamalar. Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Bursa.

- Kırmızıgül, Fırat Çağrı. (2020). “Bir Bilinç alanı Olarak Trabzon Kent Merkezinin Güncel ve Bireysel İfadeler Üzerinden Yorumlanması” Fine Arts (NWSAFA), 15(3):172-185, DOI: 10.12739/NWSA.2020.15.3.D0259.
- Seylan, A. (2005). Temel Tasarım. M-Kitap, Dağdelen Basın Yayın Ltd.Şti, Samsun.
- Silav, M. (2016). “Sanat Eğitiminde Eskiz Çizimi ve Suluboya”. (23-25 Kasım 2016). 137-144. Ankara. Gazi Üniversitesi, Cumhuriyetin Işığında Yükseköğretimde Sanat Eğitimi Uluslararası Sempozyumu.
- Silav. M. (2014). Mimari Eskizlerde Suluboya. Pelikan Yayıncılık, Ankara.
- Süzen, H. N. (2017). “Temel Tasarım Eğitimi ve 20. Yüzyıl Sanat Akımları Çerçevesinde “Kolaj Tekniği” Örnekleri”. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi/UUSB, 10/Özel Sayı 2. 409-424.
- Sözen, M., Tanyeli U. (2012). Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Remzi Kitabevi. Terimler Sözlüğü. Erişim: 29.09.2020. <http://www.xn--terimlerszl-zfb4fa83c.com/Enteriyor-Nedir-Hakkinda-Bilgi.html>
- Türk Kaya, S. ve Yavuz, K. (2020). “2000’li Yıllarda Türkiye’de Kolaj, Görünüm” Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat, Tasarım ve Sosyal Bilimler Dergisi Bahar, Cilt/Sayı 8, 91-108.
- Ulusoy, M. D. (2005). Sanatın Sosyal Sınırları. Ütopya Yayınevi, Ankara.
- Ünlü, B. (2007). (Yayına Haz.), Ustaoglu, B. (Tasarım), Özukan, B. (Genel Yönetmen), Özukan, N. (Gen. Müd.), Öneş, M. (Gen. Sanat Yönetmeni). Wassily Kandinsky. Boyut Yayın Grubu, İstanbul.
- Yavaşca. Ş. A. (2017). 1960-1980 Yılları Arası Amerika’da Grafik Bir Dil Olarak Kolaj, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Yılmaz, B. (2015). “Atık Nesneden Sanat Yapıtına Malzemenin Dönüşümü”, Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi Art-E Mayıs-Haziran’15, Sayı:15, Issn 1308-2698, 185-197.

Görsel Kaynakça

- Görsel 1: Erişim: 16.09.2020. <https://www.pablo-ruiz-picasso.net/work-97.php>
- Görsel 2: Erişim: 16.09.2020. <https://slideplayer.com/slide/4530459/>
- Görsel 3: Richard Hamilton,
Erişim: 28.09.2020. <http://sanatile.blogspot.com/2015/08/nedir-bu-pop-art-kavrami-yazma.html>
- Görsel 4: Erişim: 01.05.2020. <https://www.moma.org/collection/works/63467>
- Görsel 5: Erişim: 18.09.2020. <https://www.duygusanat.com/wp-content/uploads/2018/02/9.jpg>
- Görsel 6: Erişim: 28.09.2020.

<https://art-matisse.com/image/artworks/368%20Vegetables%201952.jpg>

EXTENDED ABSTRACT

The Use Of Collage In Visual Arts Education And The Experimental Process As A Mode Of Vision/Thinking In Contemporary Art

The process of transferring a plan formed in the mind as a result of seeing/visual perception to the paper plane with linear values can be called design. This concept includes a very comprehensive way of thinking. Many stages such as visual perception, evaluation of memory/emotion/thought/dream, anxiety of reaching the new and original in line with previous experiences can define the design process. The most important goal for the visual arts education process/result is to reach original and successful designs. In this context, each stage of the conscious processes of design contains very important basic principles for different fields of art and design such as sculpture, painting and visual communication design. In this study, firstly, the application forms of collage, which is an easy-to-use technique in design processes, in contemporary art were evaluated and then, in basic design education, collage technique and interior applications were discussed in an experimental process based on project creation. The aim of study is to present new application examples by the students of the Faculty of Fine Arts through collage, which is a way of seeing and thinking in contemporary arts. The method of the research is the descriptive method.

In line with the changes in the field of art in the 20th century, contemporary approaches have also occurred in visual arts education. The ability of art students to read and evaluate today's art correctly and to make original productions is about knowing the art understanding of the period/era. In this process, the changing education-training programs develop student-centered and focus primarily on the student's ability to conduct research. In particular, the student gains learning practice in an interactive structure regardless of time and place. In this process, which takes place in a dynamic structure, the student who catches the developing technology of the age can produce new projects, and develop original forms of expression by choosing the best technique and material for her thoughts. Although the study focuses on the collage technique, which is quite common in art practices, it is aimed to analyze interior spaces using this technique.

Before the indoor collage work, the students made three or four experiments with the collage technique. These studies are a composition experiment in which an object is fragmented and re-arranged with another arrangement, as well as a new holistic experiment by obtaining images from different magazines used as another collage work. Visual communication Design students were asked to make productions in accordance with the design elements and principles by questioning their perspectives on the concept of "interior". The study was completed in form of designs on two-dimensional surfaces with students studying in the 2016-2017 academic year. Students application work can be shown as an example as course material. The students were directed towards the subject during the course process and as homework, the subject was defined in detail and the applications of the students were produced within this scope. In this sense, this work consists of successful examples that can be added to examples of interior and collage unity. Applications carried out during the course are collage examples that improve students sense of space.

First year students of the Department of Visual Communication Design produce applied Works on design elements and principles such as point, line, value, color, contrast, unity-integrity, hierarchy, ratio-proportion, movement, direction. The aim of this process is to support students creative ideas, to enable them to experiment with different materials without fear, and to gain the theoretical knowledge and skills necessary for them to create new/original projects. In these sense, collage work, which is one of the techniques included in the curriculum during the lesson, was applied with different compositions, and readings were made by artists who used the collage technique in contemporary art. At the same time, design students were asked to produce new solutions for restricted living spaces by questioning their view of an interior they live in. In this context, first of all, what is the interior space? While conducting a research on the question, they were asked to bring design sketches based on their research for the next week. Interpreting the interior through sketches, the students embody the image of the interior of their dreams on a two-dimensional plane with the collage technique. Students determined an interior space they wanted in their studies and completed the design by cutting or shredding the used magazine pages. These colors/shapes they cut/cut in to pieces combined into a new whole and transformed into a new interior for each student. The criteria that should be considered in this study are the design elements and principles such as perspective rules, part-whole relationship, integrity, color/direction/texture contrasts. Working in line with these criteria, the students worked with pleasure, research and patience. As a findings and conclusion of the study, it was observed that the students who performed interior design with collage technique improved their research skills, developed creative solutions for effective interior designs and were excited/interested/curious about the subject/technique.